NA HRANĚ ČASU
XI. ročník přehlídky

Protimluv Fest2017

18.—19.—20. října

Ostrava

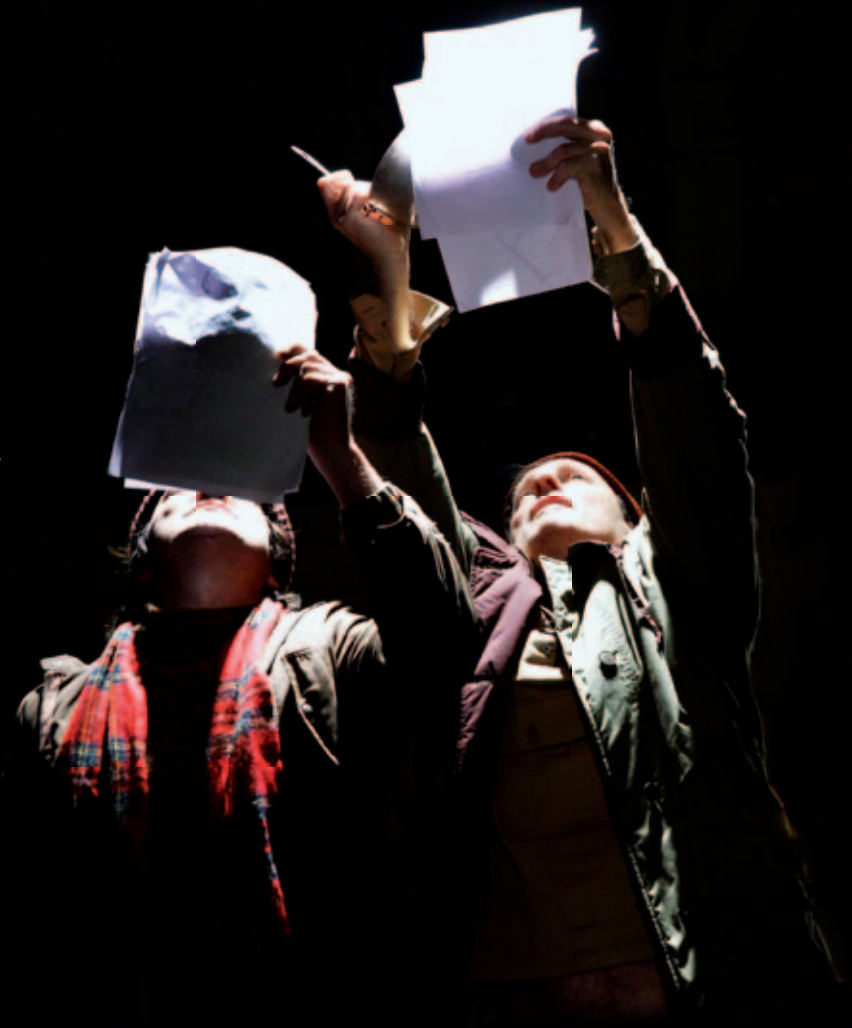

NA HRANĚ ČASU

XI. ročník přehlídky

18.—19.—20. října

Ostrava

Čas zkrátka nelze odsunout. Jsou to ty Mikuláškovy popravčí špalky na pasece, na nichž jsou vidět léta zarostlá v kmeni.

Vladimír Mikeš

Milí a vážení přátelé,

zkusme přistoupit na myšlenku, že uměním, tvorbou vstoupíme aspoň na chvíli do jiného času. Možná to znáte, stane se to při četbě mimoděk, náhle vidíte všechno kolem sebe úplně jinak, jinýma očima. Život dostává nový rozměr, je třeba zápasem o vyjádření čehosi, co nás jako bytosti vymaňuje z jednoznačného osudového předurčení a co na nás volá silou myšlenky, že nejsme nadobro zajatci věcí, „našeho času", cizích plánů a úmyslů, i když v tom všem vězíme až po uši...

Jsem přesvědčen, že většina pozvaných autorů 11. ročníku festivalu ProtimluvFest nám umožňuje vymanit se z běžného chápání času a ocitnout se na jeho „hraně". V prvé řadě to je dnes už klasik české literatury i divadla – básník, prozaik a překladatel Vladimír Mikeš, žák Václava Černého, jenž téma času ve své tvorbě zvažuje dlouhodobě, což dokládá i jeho právě vycházející kniha Čtveročas. Rozsáhlý román uvedeme na ProtimluvFestu za autorovy přítomnosti, ale i s poctou herců z Národního divadla v Praze.

Básník Jaromír Typlt také vážil čas, když dal své loni vydané knize název *Za dlouho*, kde můžeme číst třeba prostý, ale zároveň tak podivuhodný verš *„poznání je přátelství"*. Něco úplně jiného přináší básník a kritik Adam Borzič. Například text psaný z pozice úhlu pohledu súfijského mystika odkazuje na čas, kterému jsme vzdáleni nejen věky, ale dokonce i jazykově. Na čas, na okamžik, který odešel a už není a který byl a je stále bolestivý, protože se týká nás a našich nejbližších, odkazuje svou novou sbírkou *Teď* básník Ondřej Hložek.

Zdá se, že literatura a potažmo umění má nezměrnou sílu zanést nás do jiného časoprostoru. První festivalový den poplujeme spolu se spisovatelem a režisérem Jaro Rihákem parníkem po Dunaji do Palestiny v době druhé světové války, v reportáži Lidie Ostałowské okusíme syrovou a hrůznou dobu koncentračních táborů s nelidskými pokusy Mengeleho. Naopak v závěru přehlídky se ocitneme spolu se Zbigniewem Machejem v myšlenkovém, vírou prodchnutém světě Jiřího Třanovského, tohoto v pravém slova smyslu mezinárodního literáta, jehož dílo si přivlastnila po svém jak česká, tak slovenská i polská slovesnost.

Vítejte „na hraně času", vítejte na 11. ročníku ProtimluvFestu

JIŘÍ MACHÁČEK

CENTRUM PANT

vstup volný

St 18.

Slavnostní zahájení festivalu

Věnováno připomínce 1. evropského tranportu Židů v Evropě, který byl nacisty uskutečněn právě z Ostravy 18. října 1939 do polského Niska nad Sanem.

16.00 Lidia Ostałowska: Akvarely pro Mengeleho

Významnou představitelku polské reportáže, zabývající se tématem holokaustu, romskou otázkou aj. uvede Lucie Zakopalová, překladatelka obou autorčiných v češtině vydaných knih.

17.30 Yariv Sapir: Zastavení

Příběhy z kibuců. Autorské čtení izraelského prozaika uvádí překladatel Tomáš Novotný.

19.30 Jaro Rihák: PENTCHO

Po Dunaji na parníku do Palestiny. Setkání se slovenským režisérem a prozaikem moderuje slovakista Miroslav Zelinský.

Hudební vstupy: Tomáš Novotný a Barbora Baranová

Pá 20.

19.00 Adin Ljuca: Jeden bílý den

Válečná zkušenost bosenského uprchlíka. Novou prózu autora žijícího v Praze uvede Petr Hruška, hostem bude rovněž překladatel knihy a balkanista František Šístek.

ANTIKVARIÁT A KLUB S GALERIÍ FIDUCIA

vstup volný

St 18.

18.00 Simona Racková a Adam Borzič: Být kritikem i básníkem

Setkání s básníky a redaktory literárního obtýdeníku Tvar. Večer moderuje Pavel Hruška.

20.00 Jaromír Typlt: Vinice a jiné texty

Autorské čtení básníka, esejisty, editora a performera. Večerem provází literární kritik Pavel Hruška.

Čt 19.

18.00 Ondřej Hložek: Teď

Představení nové sbírky básníka mladší generace. Úvodní slovo Jakub Chrobák.

Pá 20.

16.00 Zbigniew Machej: Jiří Třanovský jako mystický a apokalyptický básník

Polského básníka, esejistu a překladatele uvádí a tlumočí Jiří Muryc.

18.00 Vladimír Mikeš: Čtveročas

Příběh na hraně času. Nový, doposud nevydaný román významného básníka, prozaika a překladatele uvedou Adéla a Antonín Petruželkovi.

DŮM UMĚNÍ

vstup volný

Čt 19.

17.00 Gábor G. Gyukics: Dosud tu čpí hlína

Vystoupení maďarského básníka a performera, debatu i čtení uvádí a tlumočí Robert Svoboda.

KLUB PARNÍK

vstup volný

Čt 19.

20.00 Jan Frolík, Marek Pražák, Miroslav Pech, Gábor G. Gyukics

Autorská čtení.

Igor Jelínek a Stanislaw Marinczenko, Jindra Holubec y Amigos

Koncerty.
Uvádí Pavel Hruška.

STARÁ ARÉNA

Pá 20.

20.00 Žasnout a mlčet: pocta Vladimíru Mikešovi

Večer členů hereckého souboru ND v Praze věnovaný Vladimíru Mikešovi, jeho poezii, jeho překladům a nicotě pročištěné říjnovým větrem.
Hrají, tančí, čtou a zpívají: Pavla Beretová, Jana Janěková, Martina Preissová, David Prachař a Saša Rašilov
Režie: Štěpán Pácl
Dramaturgie: Milan Šotek, Jan Tošovský
Výprava: Tereza Bartůňková

vstupné 180,-/90,- (studenti, senioři)

St 18. 16.00

CENTRUM PANT

Foto: Ondřej Lipár

Lidia Ostałowska

AKVARELY PRO MENGELEHO

Významnou představitelku polské reportáže, zabývající se tématem holokaustu, romskou otázkou aj. uvede Lucie Zakopalová, překladatelka obou autorčiných v češtině vydaných knih.
Hudební vstupy: Tomáš Novotný a Barbora Baranová

Lidia Ostałowska (*1954, Varšava), polská novinářka, absolventka polonistiky na Varšavské univerzitě a od roku 1989 reportérka deníku Gazeta Wyborcza. Patří mezi nejvýznamnější autory spojené s fenoménem polské školy literární reportáže, ve svých textech se věnuje všem lidem „na okraji": národnostním a etnickým menšinám nebo mládeži ze subkultur. Knižně vyšel její soubor reportáží o romské společnosti a kultuře ve střední a východní Evropě a romském holocaustu *Cygan to Cygan* (2000, česky *Cikán je cikán*, Dokořán a Jaroslava Jiskrová – Máj, 2016) a *Farby wodne* (2011, česky *Akvarely pro Mengeleho*, P3K 2014), nominované na prestižní ceny Nike nebo Ryszarda Kapuścińského.

Lucie Zakopalová (*1984, Praha) polonistka a překladatelka, absolventka Filozofické fakulty UK, působí v Polském institutu v Praze. Přeložila mj. knihy Justyny Bargielské, Lidie Ostałowské, Pawła Smoleńského, Huberta Klimka-Dobrzanieckého nebo Piotra Pazińského.

V mlze

Birkenau často zahalovala mlha od Visly nebo nedalekých rybníků. Válela se v lesíku a na loukách. Když existoval Zigeunerlager, vplouvala i mezi baráky a štěrkovou Lagerstrasse, ovíjela kantýnu a Saunu, pronikala světlíky a spárami do stájí.

Báli se Romové? Hledali v mlze nejasné obrysy?

Když některý Rom v táboře zemřel a nebyla jiná možnost, jeho spolubratři ho pohřbívali v lese. Jen ne na louce, kde by si někdo jiný mohl postavit vozy. Hrob byl označen s myšlenkou na všechny Romy. Protože smrt, to není konec. Smrt je přirozená, osvobozuje to, co je nadpřirozené. Mocné a temné síly. Je nutné se před nimi bránit zaříkávadly a více než rok pomáhat mrtvému na dlouhé cestě na onen svět.

Duše se od těla odděluje těžko, může dokonce změnit názor. Nebožtíkovu tvář je nutné zakrýt roztaženým šátkem, kdyby se duše chtěla vrátit ústy nebo nosem. A teprve za tři dny, když se nevrátí, připravuje se pohřeb.

Ale nejdříve je nutné postarat se o tělo, které je nečisté. Staré ženy ho pečlivě umyjí a obléknou, protože ony se pošpinit nemůžou. Poté se scházejí známí a přátelé, aby tělo hlídali, a do nebožtíkovy kapsy vkládají každý pár grošů. Aby se na nikoho nezlobil, aby si *tam* mohl něco koupit. A aby se nevrátil. Dostává tabatěrku, hodinky, prstýnek, jehlu a hůl – všechno, co se mu může hodit. (Dnes bohatí Kelderášové nepohřbívají tělo v rakvi. Staví velkou hrobku a zařizují v ní pohodlný pokoj. Koberec, skříň, zlacené zrcadlo, LCD televize, na stěně svatý obrázek a na nočním stolku nabitý mobil.) Mezi těmi drobnostmi chybí zápalky. Duše šest týdnů krouží kolem domu, a tak by mohla založit požár.

Každý krok, který duše udělá, je spojen s nějakými povinnostmi. A několika zádušními hostinami. Nejokázalejší a nejradostnější *pomana* připadá na první výročí. Nejstarší Rom promlouvá: „Otvírám jeho cestu novému životu a osvobozuji ho z pout mého smutku. A teď budeme zpívat a tančit! Na jeho počest! Ukončuji smutek!“ Ale o nebožtíkovi nikdo nemluví, nevyslovuje se jeho jméno a všechno, co vlastnil, se pálí. Mrtvé není dovoleno přivolávat, je špatné být s nimi v příliš úzkém styku a Manušové ničí dokonce i fotografie.

Mulo – duše – o sobě dává vědět nezřetelným záchvěvem, po němž se člověk celý otřese, nenadálým vyjeknutím nebo silnou bouří. Ukrývá se v mlze.

Z POLŠTINY PŘELOŽILA LUCIE ZAKOPALOVÁ

St 18. 17.30

CENTRUM PANT

Foto: Archiv autora

Yariv Sapir

ZASTAVENÍ

Příběhy z kibuců. Autorské čtení izraelského prozaika uvádí překladatel Tomáš Novotný.
Hudební vstupy: Tomáš Novotný a Barbora Baranová

Yariv Sapir vyrostl v kibucu Ramat HaKoveš v Izraeli, ale odjel do New Yorku, kde se stal úspěšným podnikatelem a věnoval se především tzv. přímému prodeji. Po 12 letech se vrátil do Izraele s manželkou a třemi, v Americe narozenými, syny. Je považován za znalce písní Boba Dylana, Leonarda Cohena a Boba Marleyho. Doma v Izraeli se proslavil úspěšným překladem k filmu Miloše Formana Přelet nad kukaččím hnízdem do hebrejštiny. Prvotina Yariva Sapira Zastavení (Yetsiot, 2011) přibližuje v dvaceti pěti samostatných krátkých příbězích z různých etap života dětství, vojenskou službu, lásku, manželství, stáří, a to na různých místech jako kibuc, Sinajská poušť, New York atd.

Tomáš Novotný studoval na Pražské konzervatoři (skladba, dirigování, lesní roh) a později na Evangelické teologické fakultě v Praze, kde získal doktorát v oboru Starého zákona a habilitoval se jako religionista. V současné době učí na Filosofické fakultě Ostravské univerzity. Je autorem knihy *Přicházejí...* (1992) Je známý jako zakladatel a vedoucí dívčího vokálního souboru Adash a mužského vokálního souboru Noach.

Antisemité

V místnosti se náhle rozhostilo ticho. Ašer nikdy moc nemluví o holokaustu. A teď je to poprvé, co ho slyším zmínit Osvětim. Svůj život po holokaustu dal překvapivě dobře znovu do pořádku. Udělal skvělou kariéru jak v armádě, tak i v podnikání. A teď je činorodý a šťastný penzista.

Kdyby nebylo vytetovaného modrého čísla na jeho předloktí, tak by bylo těžko uvěřit, že přežil peklo holokaustu. Všichni na něho hledí s napjatým očekáváním.

„Byl jsem sám na světě," pokračuje, „čtrnáctiletý kluk, vyčerpaný hrozným hladověním, s gangrénou v jedné noze po hrozném pochodu smrti. S kamarádem jsme se připojili k oddílu ruských vojáků, kteří osvobodili tábor. Dali nám najíst a usnuli jsme na jejich základně ve velikém stanu.

Když jsme se vzbudili, tak se ukázalo, že odešli a my jsme zůstali sami. Ptal jsem se kamaráda, co plánuje dělat, a zjistil jsem, že je stejně bezradný jako já.

Ruský důstojník, který šel právě okolo a slyšel nás mluvit jidiš, si myslel, že je to němčina. Vešel do stanu se dvěma vojáky a hodili nás do cisterny, která sloužila jako vězení. Byla plná důstojníků SS, kteří tam čekali na popravu. Nedovedeš si představit, jaký to byl pocit tam být s těmi všemi zrůdami.

Když nás vedli na popravu, tak si nás všiml saniťák z ‚našeho' oddílu, který náhodou zůstal na základně, a zachránil nás od popravy.

Všichni poslouchají se zatajeným dechem tyto věty, vyprávěné věcným a tichým tónem. „Potom jsem se rozhodl jít pěšky domů, do mé vesnice v Maďarsku. Šel jsem v noci a ve dne jsem spal v lesích. Po třech dnech mě hlad a bolest v noze tak mučily, že jsem nemohl dál. Zastavil jsem se v jedné vesnici a polský sedlák se nade mnou slitoval a vzal mě do svého domu. Byl vzorným otcem, věřícím křesťanem, který chodil každou neděli do kostela. Moc hezky a s úctou se choval ke svojí manželce.

Umyl a obvázal mi nohu, dal mi najíst a choval se ke mně jako k synovi.

Po třech dnech mi položil svoji těžkou ruku na rameno a dovedl mě k oknu. Ukázal na malý lesík a řekl: ‚Vidíš tam ty stromy? Tam jsme likvidovali Židy.' Toho večera jsem odtamtud utekl."

Rozhostilo se mrtvé ticho.

Po dlouhé chvíli přerušila mlčení Jehudit: „Kdo chce čaj a kdo kafe?"

Z HEBREJŠTINY PŘELOŽIL TOMÁŠ NOVOTNÝ

St 18. 19.30

CENTRUM PANT

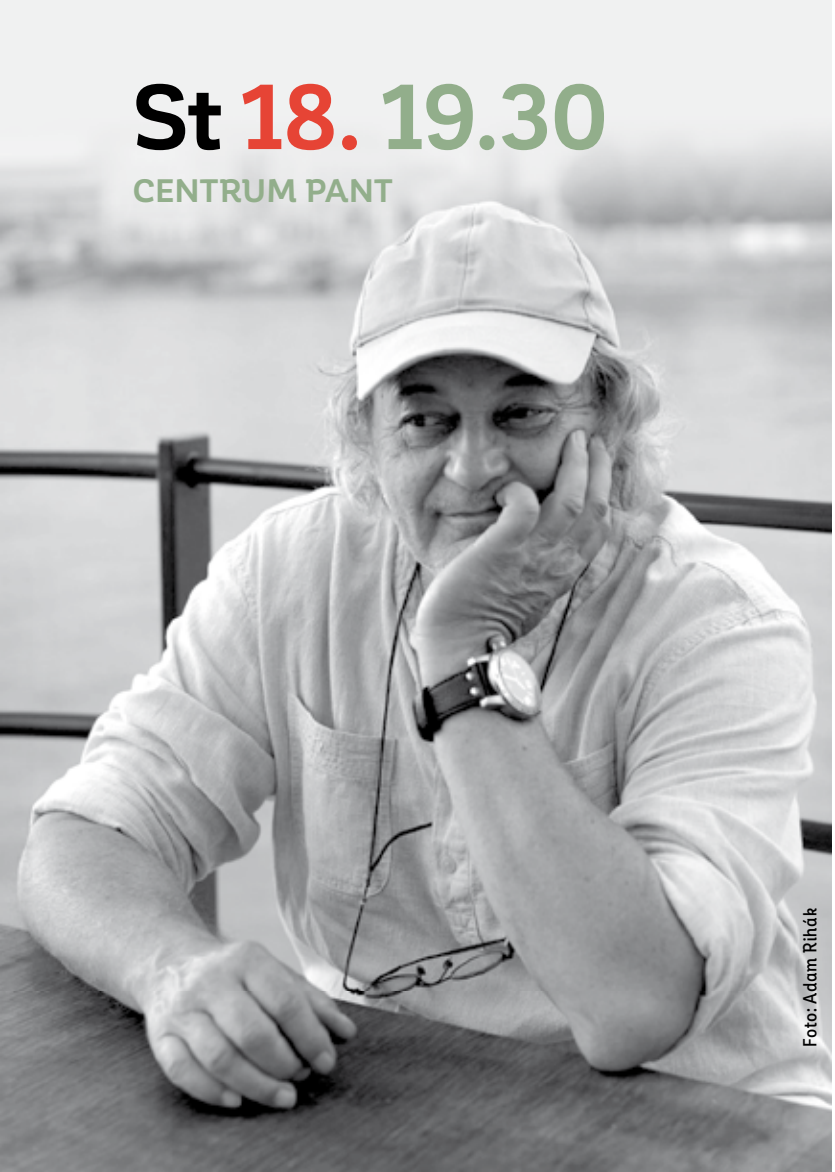

Foto: Adam Rihák

Jaro Rihák

PENTCHO

Po Dunaji na parníku do Palestiny. Setkání se slovenským režisérem a prozaikem moderuje slovakista Miroslav Zelinský.
Hudební vstupy: Tomáš Novotný a Barbora Baranová

Jaro Rihák (* 1951) vystudoval režii na pražské DAMU. Asistoval Dušanu Hanákovi u filmu *Obrazy starého světa*. Jako divadelní režisér působil v prešovském divadle, v bratislavské Astorce režíroval *Obchod na korze*. Pro rozhlas adaptoval tituly *Pán prstenů* nebo *Baudolino*. Působil také jako ředitel Literárně-dramatického centra. Je autorem dokumentárních a hraných filmů pro televizi: *Cudzinci*, *Albert*, *Albert...*, *Smutný valčík*. Kniha *Pentcho. Príbeh parníka* je méně známou epizodou o židovských vystěhovalcích plujících v roce 1940 na parníku po Dunaji až do Palestiny, kterou Jaro Rihák zpracoval do filmového scénáře a posléze do knihy. Knižní vydání (nakladatelství Marenčin PT společně se Sandberg Film, 2015) se stalo jedním z deseti titulů, které byly loni nominovány na slovenskou literární cenu Anasoft litera.

Pentcho. Príbeh parníka

(záver obrazu 64)

Kapitán s napätím sleduje plachty. Sú primalé na železný parník, ale vietor medzičasom zosilnel. Plachty sa pomaly napnú, parník sa pohne. Profesor Haas si pospevuje čerstvo naučenú taliansku pieseň o námorníkoch a plachtách na obzore, *ktoré sú iba klam*. Karol sa pridá, Berliner beží po husle a po chvíli si refrén opakujú další.

Karči sa nahne nad provu, vidí ako rozráža vodu. Otočí sa a šťastne zakričí na celú loď.

– Plávame! Sme plachetnica!

„Dnes je 8. október. Dlho sa na lodi hovorilo o sviatku Jom Kipur. Aj moja mama sa veľmi tešila, len nikto nevedel, ako a kde ho oslávime. Už to viem. Na pustom ostrove.“

Prova starého riečneho parníka San Stefano, prestavaného a premenovaného na Pentcho, rozráža vodu síce pomaly, ale pláva.

„Všetci mysleli na záchranu života. Verili sme a veľmi sme si vážili kapitána Markejeviča. Je to naozajstný kapitán.“

St 18. 18.00

ANTIKVARIÁT A KLUB S GALERIÍ FIDUCIA

Foto: Ondřej Lipár

Simona Racková

BÝT KRITIKEM I BÁSNÍKEM

Setkání s básníky a redaktory literárního obtýdeníku Tvar. Večer moderuje Pavel Hruška.

Simona Racková (* 1976, Praha), básnířka, redaktorka, editorka a literární kritička, vedoucí recenzní rubriky literárního časopisu Tvar. Recenze a kritiky publikuje pod jménem Simona Martínková Racková. Vystudovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě UK v Praze. Byla editorkou ročenky *Sto nejlepších českých básní 2012* (Host, 2012) a dvoudílné *Antologie české poezie* (dybbuk, 2007 a 2009). Publikovala básnické sbírky *Přítelkyně* (Literární salon, 2007), *Město, které není* (2009, bibliofilie s linoryty Pavla Piekara), *Tance* (Dauphin, 2015) a *Zatímco hlídací psi spí* (Dauphin, 2017). Za básně ze sbírky *Tance* získala r. 2016 Drážďanskou cenu lyriky. Její texty byly dosud přeloženy do osmi jazyků. Žije v Praze.

A nenastane den

Prostě jsi přišla a objala mě. Něco tu můžu vyvážit
a něco zamlčet: okolnosti a barvu vlasů, rozkoš
z hlasu. Možná jsem po něčem nejasném toužila,
ty jsi však přišla, uprostřed songu, a objala mě.
Co už může být zřetelnější? Leda snad ten,
který jde naproti. A riskuje. A neví.
Měkkost a pevnost těla. Všechno, co neznám,
najednou proudí kolem. Zachytit proud, roztáhnout
prsty. Lavírování, vyděsila jsem se, všichni
to poznají. Já ale musím, já ale potřebuju
tančit, teď hned – i kdybychom se už nikdy neviděly,
a teď si nejsem jistá, jestli –y, nebo –i.
Netušit, ještě ne. Mít ten okamžik, právě teď, ještě
než stačíš zavřít oči. Mít ho, sevřít ho v dlani,
ačkoli všechny rozumné spoje už minuly. Je včera.
Dřív, než se snesou, světloulinké vrány, sevřít,
co sevřít jde. Rytmus a pulsování, a nenastane
den, nevěřím tomu! Nebude den. A na zahradě
nebude strom, který jsme zasadili, v jediný
přesný čas. Nebudou úhly v křivkách. Nebude
výhled na Průmyslovou, žádné další plány.

St 18. 18.00

ANTIKVARIÁT A KLUB S GALERIÍ FIDUCIA

Foto: Ondřej Lipár

Adam Borzič

BÝT KRITIKEM I BÁSNÍKEM

Setkání s básníky a redaktory literárního obtýdeníku Tvar. Večer moderuje Pavel Hruška.

Adam Borzič (*1978, Praha), chorvatsko-český básník se kromě poezie věnuje také překladu a publicistice. Po studiu teologie se začal věnovat literatuře, je šéfredaktorem obtýdeníku Tvar, mimo to však sám publikuje také v denících Referendum, Dingir či Křesťanská revue. Spolu s Petrem Řehákem a Kamilem Bouškou vydal knihu *Fantasía* (2008), působí ve stejnojmenné literární skupině s výše uvedenými básníky. Pro jeho poezii jsou typické verše intimní, na druhé straně jsou obtěžkány biblickými a filozofickými motivy, což v konečném důsledku vytváří básnikovu nezaměnitelnou poetiku. Kromě společné knihy *Fantasía* má na kontě tři básnické knihy: *Rozevírání* (Dauphin, 2011), *Počasí v Evropě* (Malvern, 2013) a *Orfické linie* (Malvern, 2015).

Ibn Arabí potkává Ibn Rušda

Hleď!
Když mě poprvé starý filosof uviděl, zbledl a roztřásl se.
Chtěl jsem se s Ibn Rušdem setkat znovu.
A stalo se tak.
Seděl jsem v mešitě na měkkém koberci
pod jejím hvězdným nebem
a unesla mě *waqía*. Horký dech extáze
mě zcela zahalil a pozřel. Z nenadání,
jako když projdeš dveře spánku rychleji než blesk,
ocitl jsem se daleko a za tenkým závojem
jsem spatřil soustředěnou tvář mistra Averroa.

On mě však nezahlédl.
Byl natolik zahloubán do své meditace
nad Filosofem,
že ho nevzbudil ten jemný vánek.
Tak jsem si pro sebe řekl:
Jeho činy jej nevedou tam,
kde se nacházím já.

Když ale zemřel, vzdal jsem mu hold!
Ach! Jak toužím vědět, byla-li jeho přání splněna!

St 18. 20.00

ANTIKVARIÁT A KLUB S GALERIÍ FIDUCIA

Foto: Dirk Skiba

Jaromír Typlt

VINICE A JINÉ TEXTY

Autorské čtení a projekce krátkých filmů.
Večerem provází literární kritik Pavel Hruška.

Jaromír Typlt (*1973, Nová Paka), esejista, básník, performer, výtvarný kurátor a editor se po studiích české filologie a filozofie na UK v Praze na čas věnoval kurátorství malých galerií v Liberci. Jako básník debutoval na počátku devadesátých let, za soubor poezie *Ztracené peklo* (Český spisovatel, 1994) získal Cenu Jiřího Ortena. Zároveň psal kratší prózy (*Pohyblivé prahy chrámů*, Mladá fronta, 1991, *Opakem o překot*, Host, 1996). Další období bylo završeno knihou *Stisk* (Torst, 2007), která tvoří jakýsi souhrn všech dosavadních básníkových textů, jež autor během let proměňoval v různých výtvarných, jevištních, zvukových či filmových zpracováních. Od roku 2009 se toto směřování dále rozvinulo ve společných hudebně-literárních improvizacích s Michalem Ratajem *Škrábanice*, které dvakrát zazněly i v Ostravě a vyšly také na CD (2014). Naopak zatím poslední Typltova kniha *Za dlouho* (Argo, 2016) se téměř překvapivě omezuje výhradně na básně. Na ProtimluvFestu autor mimo jiné představí tříminutovou 3D báseň *Vinice*, na které spolupracoval s fotografem Viktorem Kopaszem.

Tmavě

Jsem loď
a plaché ty,

když tě vítr žene
kolem prvních pevnin.

Zlehka si vplouváš
do příprav na ztroskotání,

když já se plazím do ztracena
s přímořskými státy.

Odrazily nás od sebe
tenkrát v noci

dvoje vody s jedinou hladinou

nebo dvě hladiny
na jediné vodě?

Od protějších břehů se nese křik,
jaký dokáže šířit jen tma

včas přivolaná. Než se vrátíš,
svoje stáří už neurčím.

Prokřehlý chladem balvanů
budu s nimi vyhasínat statisíce let.

Ale voda, ta tu chladne
teprve od západu slunce.

Čt 19. 17.00

DŮM UMĚNÍ

20.00

KLUB PARNÍK

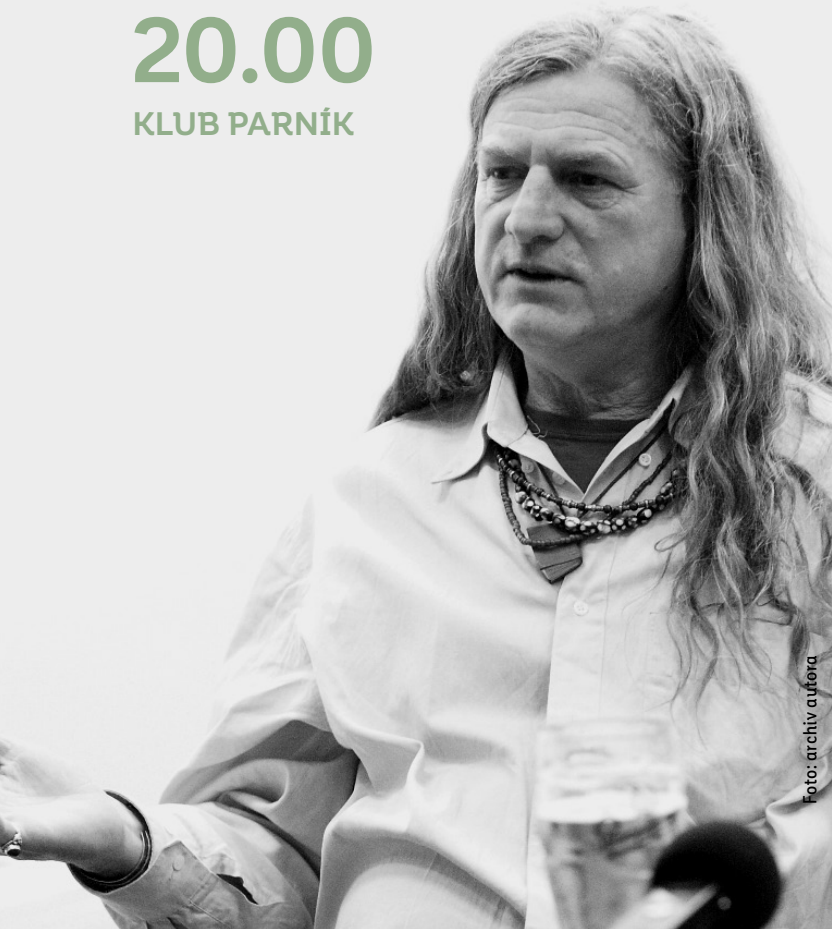

Foto: archiv autora

Gábor G. Gyukics

DOSUD TU ČPÍ HLÍNA

Vystoupení maďarského básníka a performera, debatu i čtení uvádí a tlumočí Robert Svoboda.

Gábor Gyukics (*1958, Budapešť) je překladatel poezie a maďarsko-americký básník, píše anglicky i maďarsky a z obou jazyků také překládá. Mezi lety 1988 a 2002 žil ve Spojených Státech, předtím dva roky v Nizozemsku. Čtyři ze svých básnických knih vydal v rodné maďarštině, pátou (*Last smile*) již bilingvně. Jeho díla vycházejí v obou jazykových oblastech a na kontě má devět překladových sbírek. Momentálně žije v Segedínu. Patří k významným propagátorům slam poetry. V Maďarsku udomácnil otevřená autorská čtení (open reading) a večery jazzové poezie, jichž od roku 1999 zorganizoval a uváděl několik desítek.

Robert Svoboda (*1956, Praha) je překladatel, tlumočník, redaktor, publicista. Na FF UK v Praze a na budapešťské univerzitě ELTE vystudoval obor maďarský jazyk a literatura. Po ukončení studií v roce 1980 se usadil v Maďarsku a pracoval jako novinář v psaném tisku a v zahraničním vysílání Maďarského rozhlasu. Paralelně s tím však působil i jako překladatel a tlumočník. Od počátku devadesátých let je na volné noze. Za českou verzi románu *Harmonia caelestis* od Pétera Esterházyho získal v roce 2014 ocenění v soutěži Magnesia Litera.

Cizí obrazy

žlutý hluk tramvaje rozetne tvoje myšlenky
praskne ti punčocha
panenské bříško tvého prstu bezkrevné
je vystavené ve výloze antikvariátu
co sis ho odřízla od té chvíle
televize za zatažených závěsy
vysílá zábavné pořady pro šváby mravence
a jednu kočku
které usekly ocas zabouchnuté dveře
pisoár ucpává jídlo zhltané moc rychle
v rezavě zelené vodě ve vaně roztrhané rodinné fotografie
tvé oči v něčím zrcadle na druhém břehu oceánu
tvůj obličej je předmět ztracený
tvé boky jsou snem studentů co utekli
tvá prsní bradavka mezi tvými vlastními rty
mrtvola přikrytá včerejšími novinami tě chytne za nohu
a vytáhne tě z polykajícího písku
hadrové panenky tě berou kolem pasu
svíjíš se rozkoší
je to nejchladnější bod noci
nahý polibek přistává na tvých očích
vstoupím do tvé hlavy
a stelu

PŘELOŽIL ROBERT SVOBODA

Čt 19. 18.00

ANTIKVARIÁT A KLUB S GALERIÍ FIDUCIA

Foto: Nikola Schebestíková

Ondřej Hložek

TEĎ

Představení nové sbírky básníka mladší generace. Úvodní slovo Jakub Chrobák.

Ondřej Hložek (*1986, Opava) absolvoval obor bohemistika na Slezské univerzitě v Opavě. Živil se různými profesemi, např. jako redaktor, uklízeč v kavárně, skladník, expedient, opatrovník či pracovník v sociálních službách. Vydal knižně sbírky *Tíživy* (Dalibor Malina, 2011), *Domů* (Srdeční výdej, 2013), *Ulicí Dolorosa* (Pavel Kotrla - Klenov, 2017), elektronicky vyšla skladba *Otluky* (Zájezdí, 2013). Publikoval např. v časopisech Host, Protimluv, Tvar, Texty, Aluze, Listy, Nové břehy, H_aluze aj. Jeho básně byly přeloženy do pěti evropských jazyků: francouzštiny, italštiny, slovinštiny, maďarštiny a polštiny. Editorsky, popřípadě textově, se podílel na příležitostných tiscích s názvem *Víme o sobě* (výbor z poezie děkana Josefa Veselého, 2011), *Opava Východ Západní* (sborník k 790. výročí založení města, 2014) a *Jak v nebi, tak i na zemi* - Petr Bezruč 1867–2017 (antologie k 150. výročí narození). Recenzemi a esejisticky pravidelně či sporadicky přispívá do revue Protimluv, Weles, literárního obtýdeníku Tvar, časopisu Texty a dalších. Pořádá na Opavsku kulturní akce se zaměřením na literaturu (Básnické hlasy, Open Air Happening Vikštejn, Literární večery v Myslivně aj.).

***

Děda tě vlastně asi nechoval,
vzpomněl si otec
po devětadvaceti letech.

To posunuté pouto
mezi mnou a ním
tak povolilo.
Kolem nohou se začalo
uzlovat něco,
vyvrácené před chvílí
z kořenů.
Nevěděl jsem o tom nic.

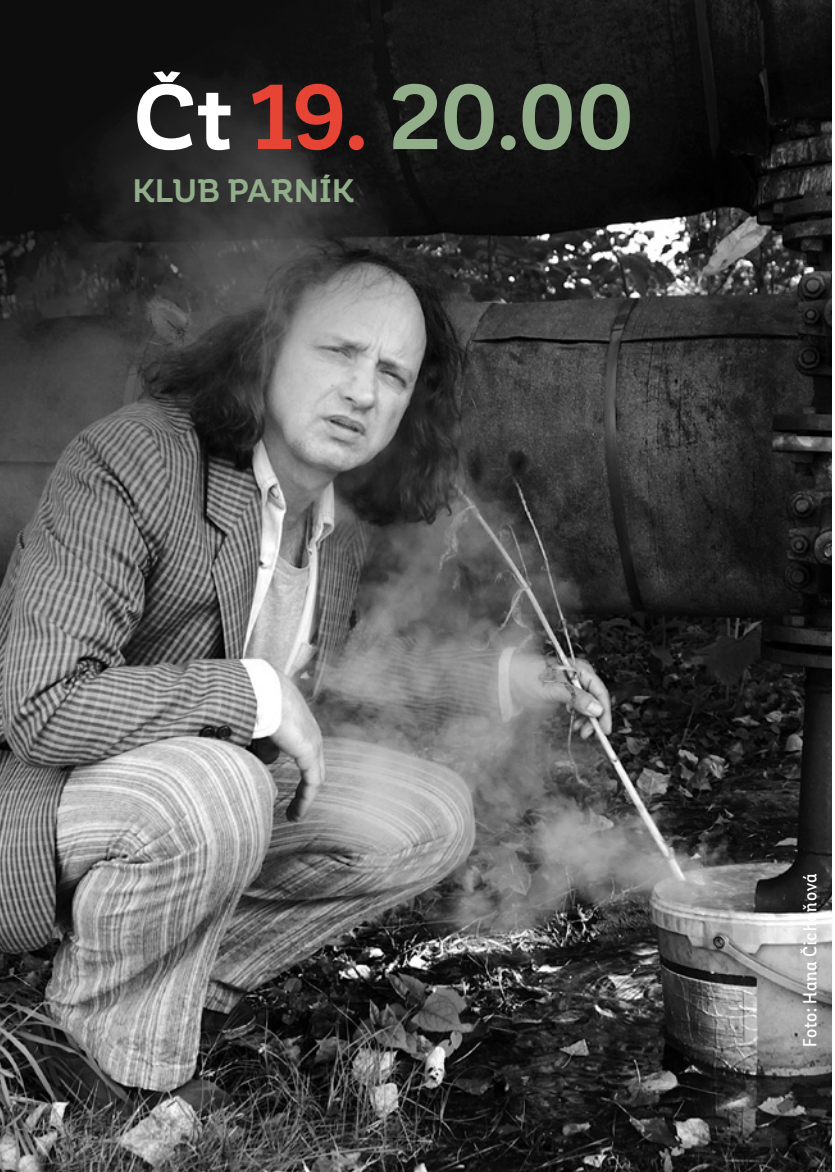

Marek Pražák

AUTORSKÁ ČTENÍ A PERFORMANCE

Uvádí Pavel Hruška.

Marek Pražák (*1964, Ostrava) je umělcem univerzálního typu, věnuje se soše, malbě, performanci i hudbě. Sám sebe také charakterizuje jako *„univerzalistu“*, tedy umělce, který těží z pohybu mezi žánry i médii. S vokálně-instrumentální skupinou Norská trojka v Ostravě zhudebňoval básnické texty např. Vladimíra Holana, Petra Hrušky, ale také vlastní básnickou tvorbu. Od roku 2012 pořádá občasné bytové výstavy, v současnosti vystupuje s melodramatem *Hallada o Olejovém městě* a píše pokračování vyprávění Halladáře s názvem *Slezské Hallady* jako reakci na Bezručovská témata po sto letech. Působil jako člen ostravského kabaretu Návrat mistů zábavy. V roce 2002 vydal sbírku *Relace rádia hitů* (Galerie Langův dům). Jeho texty byly publikovány v domácích i zahraničních periodikách a přeloženy do angličtiny, němčiny nebo polštiny. Autorská čtení často doplňuje vlastním hudebním doprovodem.

Píseň 26.

Situace na poště, intimní zpověď bezcitnosti a demonstrované touhy.
Náš hrdina mezi lidmi tlačícími se na poště, pozoruje.

Gis
M drnčící basa
P kytara

Vzkříšení

Žena stojí na poště
nohy chrání velké vietnamské tašky
oděna spíše zimně na jaře
stojí nad schody jako socha
nataženy ruce před sebe
v nich naproti očím sešitek
jdu blíž název Vzkříšení
stojí a hledí každý to vidí okolo projdou davy
platí posílají převádějí umořují
ona stojí ruce nebolí

kéž by to už přišlo
Vzkříšení aby přeskočilo z obalu do očí
na hlavě čepici a bundu svetr
mikinu sukni punčochy vlněné
válenky u nich nadité vietnamské tašky
venku se slunce opírá do stěny
žena stojí na poště
stojí okolo proudí davy
platí posílají předvádějí umořují
Davy Davy Davy

Čt 19. 20.00

KLUB PARNÍK

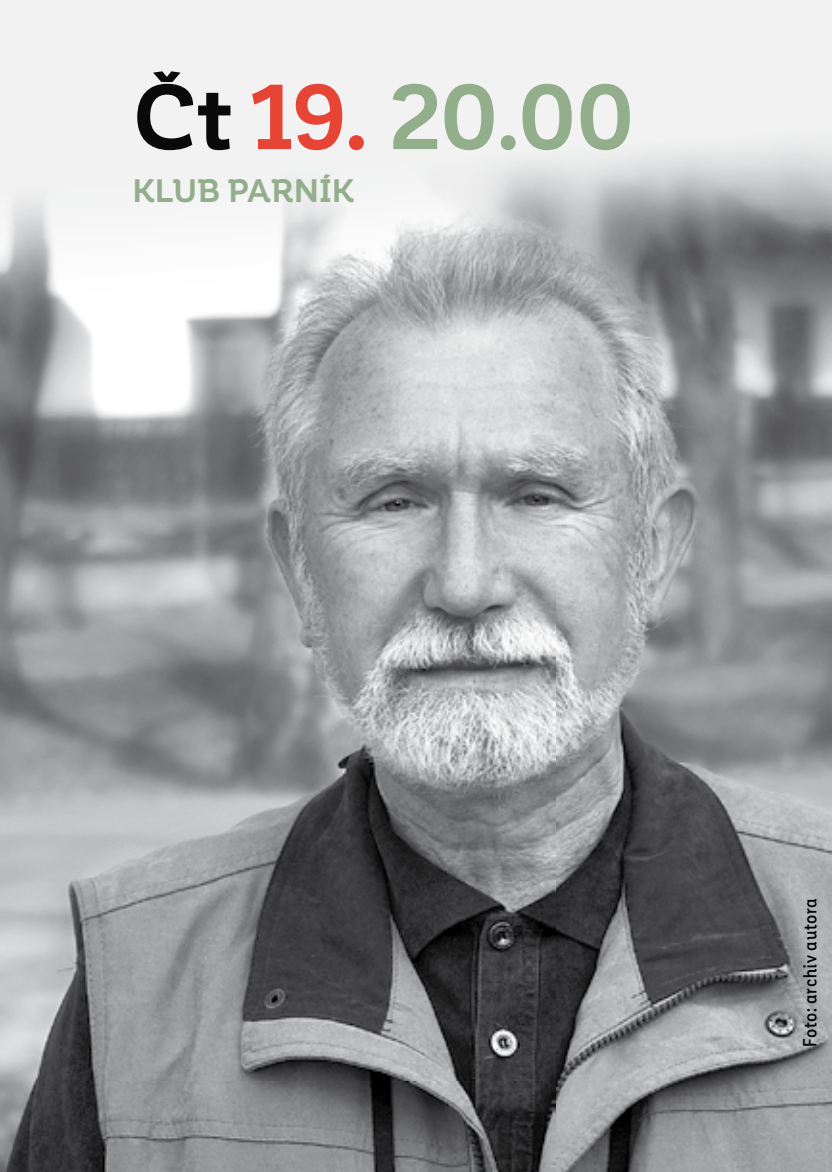

Foto: archiv autora

Jan Frolík

AUTORSKÁ ČTENÍ A PERFORMANCE

Uvádí Pavel Hruška.

Jan Frolík (*1948, Kardašova Řečice), básník, editor regionální literatury. Vystudoval češtinu a dějepis na PF v Českých Budějovicích. V 70. letech minulého století vystřídal několik povolání, včetně manuálních. Od 80. let učil na základních školách jindřichohradeckého okresu, posledních 25 let před odchodem do důchodu ve svém rodném městě, kde se po roce 1989 angažoval i v lokální politice. Básně časopisecky publikoval v Hostu do domu, Tvaru, Literárních novinách, Souvislostech, A2, Listech aj., verše pro děti mj. v Mateřídoušce a Sluníčku. Je zastoupený v několika antologiích (např. *Nejlepší české básně 2013*). V roce 1991 vydal v nakladatelství Pražská imaginace prvotinu *Seminář poezie*, ve Fra roku 2012 sbírku *Útěcha z ornitologie*. Po odchodu do důchodu publikoval v regionálním nakladatelství Epika knihu *Atlantida, verše z mladších let*, a několik souborů haiku, pro děti svazek limericků *Sardinku znal jsem rozpustilou* aj. V současné době mu vychází výbor překladů z díla běloruského básníka Maxima Bahdanoviče (ve spolupráci s Maxem Ščurem). Jeho vlastní verše byly přeloženy do angličtiny, běloruštiny, němčiny a polštiny.

Zas jsem se jednou zastal

krtka v záhonech.

Nech ho bejt,
říkám ženě,
nevypuzuj ho,
nemá to vůbec lehký
v těch stísňujících norách
pod zemí.

A on nám denně zničí
dva tři saláty,

jak by mi chtěl sdělit:
Žádný cit,
žádná velkorysost,
žádná originalita

se nevyplácí
v těch stísňujících norách
nad zemí.

Čt 19. 20.00

KLUB PARNÍK

Foto: Martin Popelář

Miroslav Pech

AMERIČANÉ JEDÍ KAKTUSY

Novou knihu próz mladého prozaika uvedou Jan Frolík a Pavel Hruška.

Miroslav Pech (* 1986) vyrůstal v Nové Bystřici na Jindřichohradecku, momentálně žije v Českých Budějovicích. Prošel mnoha zaměstnáními (tiskař, prodavač, pomocný dělník, skladník, redaktor, řidič VZV atd.). Je autorem povídkových sbírek *Napíšu Pavle*, *Ohromně vtipná videa* (Petr Štengl, 2013, 2014) a románu *Cobainovi žáci* (Argo, 2017). V Protimluvu vydal začátkem října soubor povídek *Američané jedí kaktusy* (2017). Publikuje i časopisecky.

V autě.

Muž se nakloní a vypíná rádio. Stačí vteřina. Přes kapotu mu přelétne tělo. Muž vykřikne a prudce zabrzdí. Ve zpětném zrcátku vidí tělo ležet na silnici. Bezesporu patří dítěti. V prvním okamžiku chce šlápnout na plyn a rychle odjet. Jenže k místu už se blíží nějaký mladík. Volá na něj.

Muž ho neslyší. Musí vylézt z auta.

Třesou se mu kolena. Dveře nechává otevřené. Udělá pár kroků. Musí se opřít.

Mladík klečí u těla. Je to holčička. Drží ji za ramena a třese s ní. Ruce i hlava jí létají sem a tam.

Musí bejt úplně rozlámaná, pomyslí si muž a udělá se mu ještě víc zle. Vnímá, jak se vše kolem něj zpomaluje.

Potom mladík popadne holčičku za krk, postaví se na nohy a zvedne tělo do vzduchu. Začne tělem točit nad hlavou a smát se.

Jde k muži. Pohybuje rty, něco mu říká, někam ukazuje. Až když se přiblíží těsně k němu, začne muž rozeznávat jednotlivá slova: „Všechno v pořádku… ste ve skrytý kameře… nic se nestalo… je hadrová…“

Práskne pannou o beton.

Pod mužem se podlomí kolena. Sedá si na chodník. Přichází další dva mladí lidé. Chlapec a děvče. Smějí se. Stojí okolo něj. Mladík si k němu kleká.

„Sakra, chlape, s tebou to málem seklo! Je ti dobře?“

Muž si položí hlavu na kolena. Zavírá oči. Vrací se mu scéna, kdy se tělo odráží od kapoty a letí přes střechu dozadu.

Slyší mladíkův hlas. Navrhuje svým dvěma kolegům, jestli už to dneska nezabalí. Nemají nic proti.

Muž se snaží uklidnit pravidelným dýcháním.

Je jasno. Teploměry ukazují osm stupňů Celsia na slunci.

Přes silnici je prodejna kuchyňských elektrospotřebičů.

ÚRYVEK ZE ZÁVĚRU TITULNÍ POVÍDKY KNIHY AMERIČANÉ JEDÍ KAKTUSY

Čt 19. 21.00

KLUB PARNÍK

Foto: archiv

Igor Jelínek a Stanislaw Marinczenko

DANCING OF THE EDGE OF LOVE

Igor Jelínek a Stanislaw Marinczenko
Polsko-české duo vystupuje v klubech a kavárnách především v České republice a Polsku. K osudovému setkání dvou hlavních protagonistů došlo v roce 2007 v polské Vratislavi. Od roku 2011 aktivně spolupracují na hudebním poli, v r. 2012 nahráli album *Dancing on the Edge of Love*. Od roku 2013 příležitostně vystupují i jako trio s Krystynou Bezecny-Przyhodou (zpěv, viola), která se také podílela na nahrávání již zmíněného alba. Jedná se o společný projekt – zpěváka a multiinstrumentalisty (klavír, sólová kytara, harmonika, mandolína, keltská harfa) Stanisława Marinczenka z polské Vratislavi a doprovodného kytaristy i zpěváka Igora Jelínka z Ostravy, kteří hrají vlastní písně a také i coververze (V. Vysockij, B. Okudžava atd.). Společně předvedou program, který se skládá z písní různých žánrů zpívaných především v polštině a češtině.

Jindra Holubec y Amigos

ČA ČA ČA

Jindra Holubec y Amigos
Za poněkud zvláštním názvem se skrývají bratři Holubcovi, na jejichž původní duo se v průběhu času nabalili další muzikanti a hudebníci. Relativně čerstvý hudební projekt doslova nasál do sebe inspirace snad ze všech možných současných stylů a vln. Možná by se jejich hudba dala shrnout jako „návštěva do zatím neprobádaných latino-funky-etno krajů a zákoutí“. V textech se to hemží zvláštně nesourodými reáliemi, jako jsou banány a paprika, esperanto, tepláky. Některé z reálií se do písní dostaly kvůli rýmu, jiné obecně kvůli libozvučnosti, nebo z příčin, po nichž není radno pátrat. Zvykneme-li si na to, že pod slupkou humoru se možná skrývá i závažnější poselství, odhalíme například sociální antibaladu o ostravském Přívozu.

Foto: archiv

Pá 20. 16.00

ANTIKVARIÁT A KLUB S GALERIÍ FIDUCIA

Foto: archiv autora

Zbigniew
Machej

JIŘÍ TŘANOVSKÝ JAKO MYSTICKÝ A APOKALYPTICKÝ BÁSNÍK

Polského básníka, esejistu a překladatele uvádí a tlumočí Jiří Muryc.

Zbigniew Machej (*1958, Cieszyn), básník, esejista, překladatel české, slovenské a anglické poezie. Studoval polonistiku a religionistiku na Jagellonské univerzitě v Krakově, kde se podílel na různých disidentských a nezávislých aktivitách. Po roce 1989 pracoval jako učitel, nezávislý novinář a kulturní manažer. Jako rodák z Těšína je ovlivněn českou literaturou celoživotně, z češtiny také překládá, v časopisech byly vydány jeho překlady Jana Skácela, Ivana Wernische a Miroslava Holuba, v knize *Sedmikostelí* Miloše Urbana. Napsal sbírky básní *Labužníci, milenci a nájemní vrazi* (1984), *Spící múza* (1988), *Básně pro mé přátele* (1988), *Dvě sbírky básní* (1990), *Třetí břeh* (1992), *Legendy pražského metra* (1996), *Země věčných nul* (2000), *Prolegomena. Nepříjemné verše pro dospělé* (2003) aj. Píše rovněž pro děti. Překládá také verše Jiřího Třanovského, českého barokního básníka, evangelíka narozeného v Těšíně a pobělohorského emigranta, výbor překladů z kancionálu *Cithara Sanctorum* vyšel letos v říjnu ve vydavatelství Oficyna Efemeryczna. V poslední době žije v Cieszyně.

Písně pro čas apokalypsy

Jiřík Třanovský z hloubi duše věřil, že díky každodennímu zbožnému zpěvu ke cti a slávě Krista se křesťan může dostat do nebe, a ve své církvi působil ve víře, že se blíží poslední dny. Svatý Pavel napsal, že v posledních dnech nastanou těžké časy. *Lidé budou sobečtí, chamtiví, chvástaví, domýšliví, budou se rouhat, nebudou poslouchat rodiče, budou nevděční, bezbožní, bez lásky, nesmiřitelní, pomlouvační, nevázaní, hrubí, lhostejní k dobrému, zrádní, bezhlaví, nadutí, budou mít raději rozkoš než Boha, budou se tvářit jako zbožní, ale svým jednáním to budou popírat.* Ve Skutcích Apoštolů a v listech svatého Pavla (v prvním listu Korintským a v listu Židům) se o *posledních dnech* hovoří jako o celém období mezi prvním a druhým Kristovým příchodem. Jeho opětovnému příchodu na tento svět však mají předcházet znaky posledních dní. Dní před posledním soudem, kdy budou všichni lidé souzeni.

Znaky posledních dní Třanovský uvádí v písni *Již se blíží poslední léto*. Zprvu se týkají tajemných, zlověstných vesmírných úkazů na nebeské báni stejně jako rozpoutaných živlů na zemi, a poté – snad jako následek těchto událostí – narůstajícího zla mezi lidmi. Bezbožnosti, chorob, hladomoru, bezpráví, lupičství, utiskování, násilí a smrti. Neobyčejné, zvláštní a smrtonosné činy otřásají kosmem, světem a společenstvím. V první polovině sedmnáctého století, zvláště v období třicetileté války a agresivní protireformace, kvůli níž se Středoevropané museli přesunovat z místa na místo, Třanovský tyto úkazy vidí jako naplnění dávných biblických proroctví a zhmotňování apokalyptických vizí. Devatenáctiletý Třanovský byl přesvědčen, že se v nebeských sférách i na zemi začíná dít něco zvláštního, hrozivého a nedobrého, a tak na jaře roku 1611 opustil Wittenberg. Kdy přesně k tomu došlo, není známo, jisté ovšem je, že již v září 1611 pracoval v Praze jako učitel evangelického gymnázia u kostela svatého Mikuláše na Malé Straně. A rovněž není známo, proč Třanovský nezakončil svá čtyřletá studia v Lutherově městě získáním magisterského titulu.

ÚRYVEK ESEJE Z KNIHY O JIŘÍM TŘANOVSKÉM
PŘELOŽIL MICHAEL ALEXA

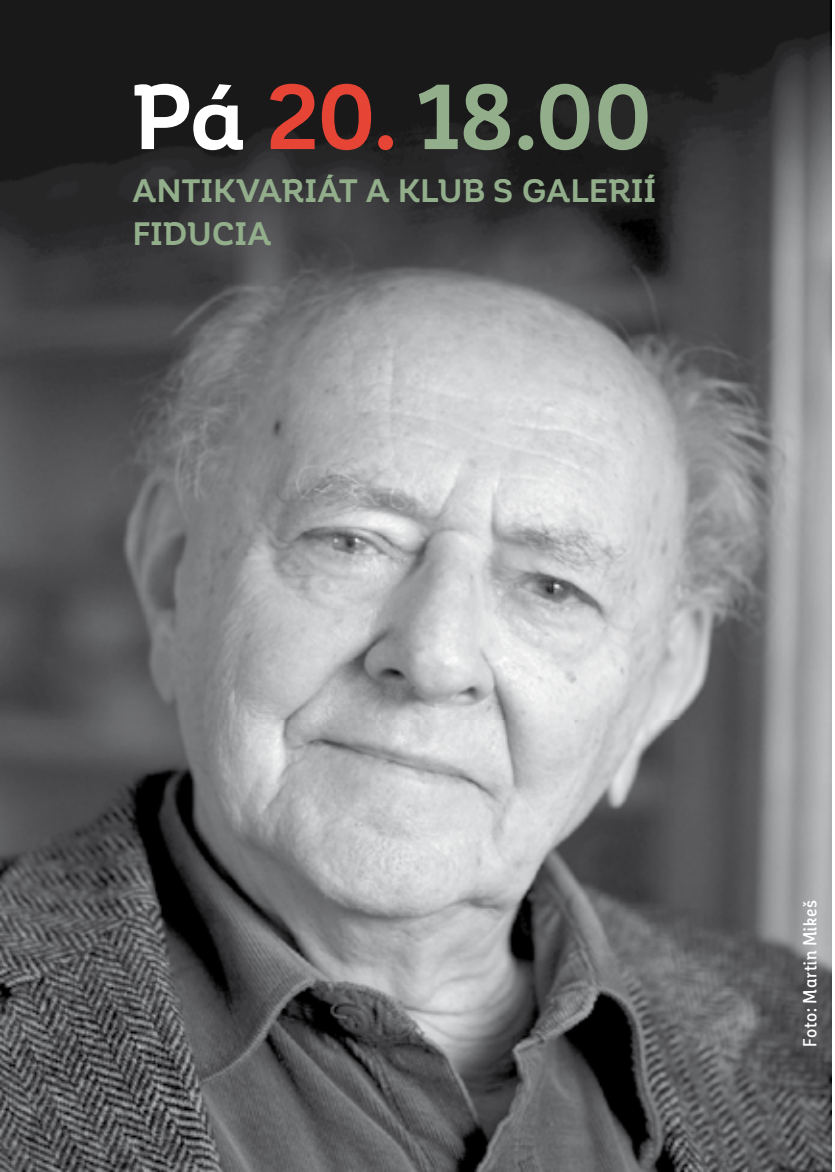

Foto: Martin Mikeš

Vladimír Mikeš

ČTVEROČAS

Neobyčejně složitá úvaha o tom, co znamená vyslovit vlastní příběh. Nový román významného básníka, prozaika a překladatele, který v říjnu vychází v Protimluvu, uvedou Adéla a Antonín Petruželkovi.

Vladimír Mikeš se narodil v roce 1927 v Chocni. Vystudoval bohemistiku, romanistiku a komparatistiku, od druhé poloviny 50. let překládal z italštiny, španělštiny a francouzštiny, především poezii a divadelní hry (mj. Lope de Vega, F. García Lorca, L. Pirandello, P. Calderón, Molière, T. Corbière, F. Hölderlin). Za své celoživotní překladatelské dílo, korunované překladem Dantovy *Božské komedie* (Academia 2009), obdržel v roce 2012 Státní cenu. Psal rovněž studie o literatuře a o dějinách divadla, řadu let přednášel na pražské DAMU, jejímž děkanem byl v letech 1997–2000. Jako svébytný prozaik a básník vstupuje do české literatury znovu až v posledním desetiletí, kdy postupně vycházejí texty vznikající od 70. let stranou jeho překladatelské práce i dalších angažmá. Po prozaické prvotině *Zmizení* (1969) mohla z kraje normalizace vyjít ještě *Zednická novela* (1974), sazba románu *Škodlivý prostor* byla v roce 1969 rozmetána a kniha poprvé vyšla až v roce 2012 v nakladatelství Plus. Z rukopisných próz byla následně připravena k vydání *Plovárna Léthé* (Cherm 2013). Mikešovo rozsáhlé a naprosto neznámé básnické dílo obsáhl dvousvazkový soubor *Pozdní sběr / Poemy* (Kniha Zlín 2015).

Čtveročas

Jindřich! Leží vepředu vedle Hůlky. Cizí hoši jsou pomícháni s Hermankovými. Z obou stráni praskají střely. „Jsou na obou stranách!“ volá někdo. I Hermankovi je to jasné: všichni měli za to, že okolní svahy jsou obsazeny mocnářovými vojsky, a zatím je drží Srbové, otevřeli to velké údolí a vlákali protivníka do pasti, číhali v hájích a v úkrytech, jistě i o včerejším pohybu obrlajtnantovy jednotky věděli, vypadá to, že sedí i ve větvích smrků nad údolím, odtamtud šlehají ohnivé čáry. Zabij, nebo budeš zabit! Hermanek míří do koruny smrku na stráni. Měl pravdu, nepřátelský Srb padá střemhlav z koruny, pušku drží ještě v ruce, v té chvíli i z okolních stromů vyšlehnou ohnivé čáry a na cestu se snese sprška střel.

Kde je Jindřich? Je to on? Zasažen do břicha? Svíjí se bolestí, zpola se pozdvihne z výmolu a druhá střela ho zasáhne do hlavy? *Do hlavy ne! Bože! To je zrada. Bože!* hrozná myšlenka prošlehne Nikodýmem. *Ne, bohudík! Je to n ě k d o j i n ý.* Jen byl Jindřichovi podoben, všechny tváře pokryté blátem jsou si podobné. *Do hlavy ne!*

„Pal! Pal! Pal!“ chroptí Hermanek, nabíjí a střílí do korun. Zabij, nebo budeš zabit! Teď se to týká všech, nejmladší děti české vlasti obracejí hlavně pušek proti nejmladším dětem vlasti srbské. Voják zasažený do hlavy ještě chroptí a z úst mu teče krev. Trubka opakuje signál. Do útoku? Kam? Dolů podle potoka, nebo nahoru do stráně? Dva další Srbové se skutáleli ze stromů. Kolem Hermanka se po cestě přežene další vlna vojáků, přikrčení s nasazenými bodly na puškách utíkají dolů podle potoka, poddůstojník s napřaženou bambitkou je vede a chraplavě cosi křičí. Protější stromy umlkly.

Nehýbej se! N. šeptá, *nezdvíhej hlavu, proboha!* Pro Boha? Copak je jisté, že ten jemu neznámý, k němuž volá – ať už se jmenuje jakkoli – je s to odvrátit neodvratné?

ÚRYVEK Z ROMÁNU ČTVEROČAS

Pá 20. 19.00

CENTRUM PANT

Foto: Martin Popelář

Adin Ljuca

JEDEN BÍLÝ DEN

Uvádí Petr Hruška, hostem bude rovněž překladatel knihy a balkanista František Šístek.

Adin Ljuca (* 1966, Zenica, Bosna a Hercegovina v tehdejší Jugoslávii) Po vypuknutí války v Bosně a Hercegovině byl při obraně Maglaje raněn. Od konce roku 1992 žije v Praze. Na FF UK vystudoval v 90. letech literární komparatistiku. Řadu let působil jako knihovník ve Slovanské knihovně a vedoucí historického fondu v Národní technické knihovně. Publikoval básnické sbírky *Hidžra* (bosensky 1996 a 1998; česky v překladu Dušana Karpatského 2000 a 2004) a *Stalaktit* (bosensky 2015), sbírku povídek *Vytetované obrazy* (česky 2005, překlad Filip Tesař; bosensky jako Istetovirane slike, 2009) a monografii *Maglaj: na tragovima prošlosti* (1999). Do rodného jazyka přeložil mj. vlastní výběr z celoživotní tvorby Ivana Wernische, povídky Jaromíra Štětiny nebo výbor Petra Hrušky.

František Šístek (* 1977) vystudoval mezinárodní teritoriální studia na Fakultě sociálních věd UK v Praze a moderní dějiny střední a jihovýchodní Evropy na Středoevropské univerzitě v Budapešti. Od roku 2006 působí jako vědecký pracovník Historického ústavu Akademie věd ČR, od roku 2011 zároveň jako odborný asistent na Institutu mezinárodních studií FSV UK, kde vyučuje balkanistiku. Zabývá se mj. obrazy a stereotypy Balkánu, česko-jihoslovanskými vztahy, problematikou nacionalismu, tradiční společnosti a modernizace.

Možná

Vracím se z práce a vcházím do bytu. Zevnitř je slyšet rádio.

Občas už máme proud i vodu. Blíží se konec války. Cítím to v kostech, ale ta myšlenka působí tak neskutečně, že bolí jako pakostnice.

Uvnitř sedí máma, táta a Elvir. Hlasatel čte zprávy. Na městském tržišti Markale v Sarajevu zabil jeden dělostřelecký granát sedmatřicet lidí a devadesát jich zranil. Pak začne číst jména obětí.

Zprávu poslouchám vestoje. Ani si nesedám. Monotónní čtení mě začíná dusit. Utíkám do koupelny. Musím si umýt ruce. V jednom kuse si myju ruce. Od chvíle, kdy jsem začala pracovat na chirurgii, mám pořád pocit, že jsou od krve.

Mydlím je dlouho. Pak pouštím proud vody a hlasatele přehluší bublání.

Když jsem otočila kohoutek a natáhla se pro ručník, hlas z rádia za přivřenými dveřmi pronesl: „Hajrudin Hozo," a pokračoval dál ve čtení jmen.

Když jsem vycházela z koupelny, žaludek mi svíraly křeče. A z vůně mýdla se mi chtělo zvracet. Máma, táta i Elvir seděli úplně stejně jako předtím.

Všichni čtyři jsme se na sebe divně koukali. Pak máma řekla:

„Možná to nebyl náš Hajrudin."

Z BOSENŠTINY PŘELOŽIL FRANTIŠEK ŠÍSTEK

Pá 20. 20.00

STARÁ ARÉNA

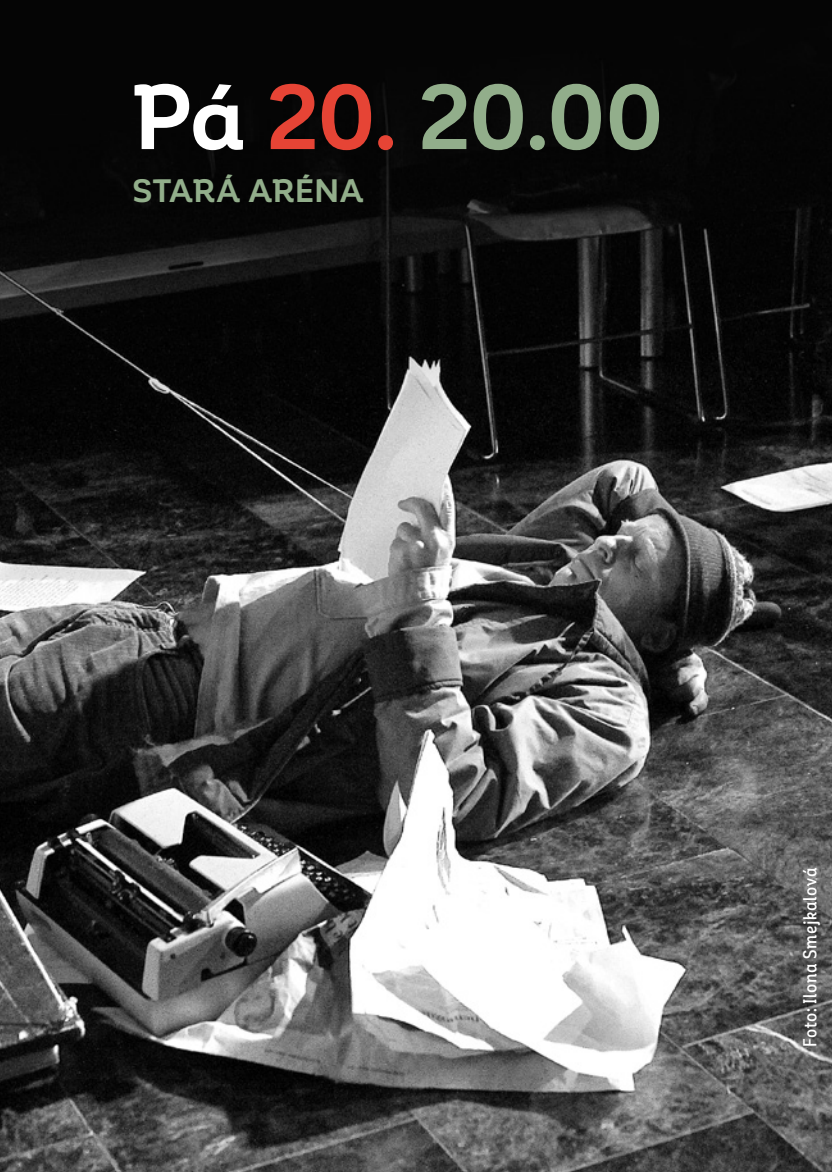

Foto: Ilona Smejkalová

Národní divadlo
v Praze

ŽASNOUT A MLČET

Večer scénického čtení věnovaný Vladimíru Mikešovi, jeho poezii, jeho překladům a nicotě pročištěné říjnovým větrem. Představení souboru Národního divadla Praha.

Hrají, tančí, čtou a zpívají: Pavla Beretová, Jana Janěková, Martina Preissová, David Prachař a Saša Rašilov
Režie: Štěpán Pácl
Dramaturgie: Milan Šotek, Jan Tošovský
Výprava: Tereza Bartůňková

vstupné 180,- / 90,- (studenti, senioři)

Pocta Vladimíru Mikešovi

Herci Činohry Národního divadla David Prachař a Jana Janěková ml. přišli na začátku loňské sezony s nápadem udělat večer věnovaný Vladimíru Mikešovi. Vznikla tak drobnička uvedená jedinkrát v lednu 2017 ve foyeru Nové scény, drobnička inspirovaná jeho nedávno vydanou poezií (velmi současnou, protože psanou zpoza času), jeho překlady francouzských, španělských a italských klasiků (kde se čas minulý stává časem přítomným), jeho publikovanými rozhovory (které jsou vlastně poezií psanou v próze) a především osobními zážitky herců, kteří v této drobničce hrají, tančí a zpívají a které spojuje velký obdiv této ‚konstantě' české literatury a divadla. Jsme rádi, že můžeme v Ostravě ještě jednou sehrát tuto poetickou a zároveň vtipnou scénickou pouť, která se pokouší zahlédnout křehkost a nesmlouvavost psaní, žití a myšlení Vladimíra Mikeše.

REŽISÉR ŠTĚPÁN PÁCL O PŘEDSTAVENÍ

Dear friends,

„The Time Warp“ is the topic of this year's ProtimluvFest as it shows the possibilities of literature to open different worlds to us and move us through space and time. But it is not only the books that have this power. This year, the ProtimluvFest gives the festivalgoers the chance, in Vladimir Mikes's words, „to shut up and marvel“ through various readings, performances, concerts, as well as a public reading.

ProtimluvFest 2017 will see a range of Czech, Hungarian and Polish authors and artists perform on stage. The Czech Republic will boast the largest number of performers (Jaromír Typlt, Marek Pražák, Simona Martínková Racková, Adam Borzič, etc.); Poland will be represented by Zbigniew Machej, a poet, essayist and translator (20th October), and Hungary by a poet-and--performer Gábor G. Gyukics, living alternately in New York and Budapest, who will read in the Gallery of the Fine Arts in Ostrava, and later perform in the Parník (Steamship) Music Club (19th October).

The festival will be opening with an evening in the PANT Centre. The event will be dedicated to the 1st Jewish European transport which took Jews from Ostrava to Nisko on 18th October 1939. To commemorate the event, Lidia Ostałowska, an importatnt representative of the Polish colour piece who has discussed in her work the issue of Holocaust, and the Roma population, will hold a speech. Yariv Sapir, an Israeli writer, will present his book Yeciot (recently published by our publishing house) full of stories from Kibbutz. Jaro Rihák, a Slovakian director, will read from his novel Pentcho, which tells a story of a steamship, a real story of a group of Jewish refugees in the time of the 2nd World War who wanted to get to Palestine on a simple river steamship.

The performance Žasnout a mlčet (To Shut Up and Marvel) will be put on by actors of The National Theatre in Prague on the last day of the festival. The public reading will be held in honour of Vladimír Mikeš, a significant Czech translator, poet and prosodist, who will come to Ostrava in person to promote his new novel Čtveročas, recently published by the Protimluv publishing house.

Welcome to „The Time Warp“, welcome to the 11th International literary ProtimluvFest 2017 festival!

JIŘÍ MACHÁČEK

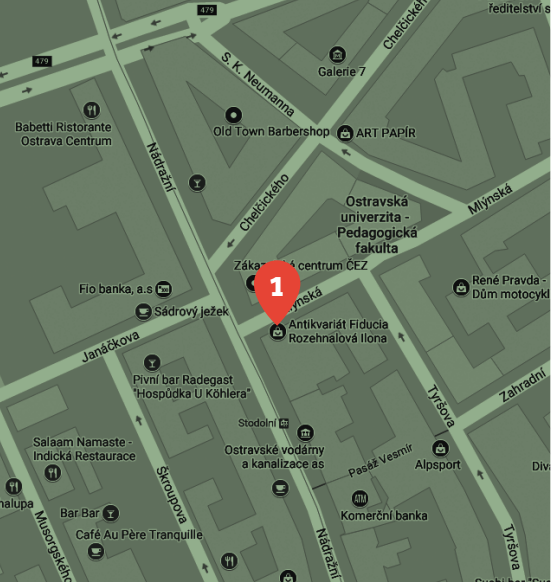

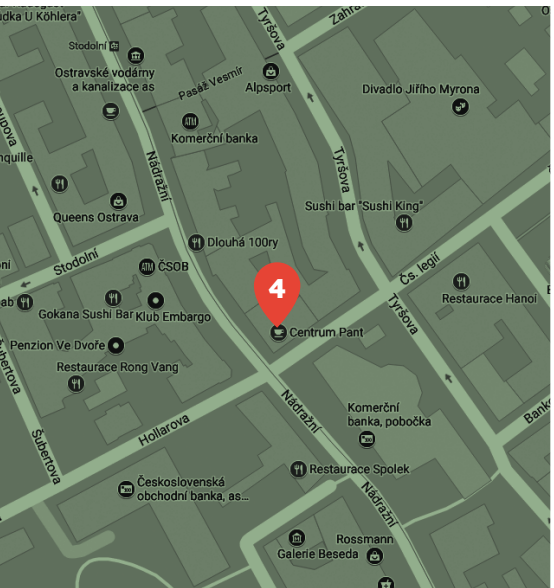

1 Antikvariát a klub s galerií Fiducia:
Nádražní 615/30

2 Dům umění v Ostravě:
Jurečkova 1750/9

3 Klub Parník:
Sokolská 26

4 Centrum PANT:
Čs. legií 22

5 Stará Aréna:
28. října 49/23

Program a koncepce festivalu Jiří Macháček
Grafická koncepce plakátu, pozvánek
a festivalového bulletinu Petr Pavlán
Koncepce bulletinu Jiří Macháček, Natálie Flajšíková
Propagace a produkce Lucie Mechová, Jiří Macháček
Finance a fundraising Lucie Mechová, Jiří Macháček
Dáno do tisku říjen 2017
Tisk Printo, s.r.o

www.protimluv.net
e-mail protimluv@protimluv.net
telefon +420 777 570 536

protimluv

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!! MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ

MINISTERSTVO KULTURY

Moravskoslezský kraj

Visegrad Fund

GVUO

FIDUCIA

POLSKÝ INSTITUT PRAHA

Národní divadlo

KLUB PARNÍK

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA

Stará aréna

Mercure

www.protimluv.net